မာတိကာ

ဥပယျာစဉ် ... က
နိဒါန်း ... ဂ
၁။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏စာရေးဝါသနာ ... ၁
၂။ ဆောင်းပါးအနှစ်ချုပ်များ ... ၇
၃။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပြောသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ရုပ်ပုံလွှာ ... ၄၃
၄။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလက်ရာများ
နောက်ဆက်တွဲ(၁) Burma(Myanmar) and Buddhism ... ၅၃
(၂) Freedom of Dress in Schools ... ၅၆
(၃) Freedom of Dress in Schools ... ၆၀
(၄) မင်းကြီးဦးမင်းရောင် ... ၆၂
(၅) မင်းကြီးဦးမင်းရောင် ... ၆၅
(၆) လောကဝိဟာ ... ၆၉
(၇) ကျောင်းသားဝတ္တရား ... ၇၃
(၈) နိုင်ငံရေးအမျိုးမျိုး ... ၇၈
(၉) ကမ္ဘာစစ်နှင့်ဗမာ ... ၉၉
(၁၀) ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအရေးတော်ပုံ ... ၁၁၀
(၁၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ ... ၁၂၂
(၁၂) ဥပယျာစဉ်၊ သေနင်္ဂဗျူဟာစစ်သမိုင်း ... ၁၃၉
(၁၃) ဥပယျာစဉ်၊ တိုင်း-၆ စာစောင် ... ၁၄၅

မာတိကာ

(၁၄) ဥပယျာစဉ်၊ မြန်မာ့သူရဲကောင်းဗိုလ်မှူးကြီးဗထူး ... ၁၄၇
(၁၅) မိတ်ဆက်စာ၊ ဓနဂျာနယ် ... ၁၄၉
(၁၆) သဝဏ်လွှာ၊ ဒီးဒုတ်ဂျာနယ် ... ၁၅၁
(၁၇) Life-sketch of the Author, *Burma's(Myanmar) Challenge* ... ၁၅၃
(၁၈) ဗိုလ်ချုပ်နှင့်စာပေ၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ... ၁၅၈
၅။ ကျမ်းကိုးစာရင်း ... ၁၆၆

ဥပယျာစဉ်

အမျိုးသားရေး၊ နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် နိုင်ငံကြီးပွားတိုးတက်ရေးတို့အတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် မိန့်ခွန်းများစွာ ပြွက်ကြားခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ထိုမိန့်ခွန်းများကို စုစည်း၍ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် ရေးသားသော စာပေလက်ရာများရှိနေသည်ကို သိရှိခဲ့သော်လည်း တစ်စုတစ်စည်းတည်းစုပေါင်း၍ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးခြင်းမရှိပါ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလက်ရာများကို စုစည်း၍ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်လျှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာရေးသားဟန်နှင့် အတွေးအခေါ်များကို သိရှိရမည့်အပြင် စာပေဗဟုသုတလိုက်စားကြသောတိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုအတွက်လည်း အကျိုးရှိမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ တိမ်မြုပ်လုနီးပါးဖြစ်နေသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလက်ရာများကို အငြိမ်းစားညွှန်ကြားရေးမှူးဦးမြဟန်က ခက်ခက်ခဲခဲ ရှာဖွေစုစည်းပြီး စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ခြင်းကို အထူးပင်အားရကျေနပ်မိပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရေးသားခဲ့သော စာပေလက်ရာများကိုဖတ်ရှုကြပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဆန္ဒအတိုင်း လွတ်လပ်ရေးကို မြတ်နိုးလိုစိတ်၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် တိုးပွားအောင်ဖန်တီးလိုစိတ်၊ တိုင်းရင်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိအောင်ကြိုးပမ်းလိုစိတ်၊ နိုင်ငံတော်ကြီး တိုးတက်ခေတ်မီအောင် ဆောင်ရွက်လိုစိတ်များ ပွားများလာကာ ခေတ်မီတိုးတက်၍ အေးချမ်းသာယာသော နိုင်ငံတော်ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ကြပါစေဟု ဆန္ဒပြုပါသည်။

ဒေါ်နီနီမြင့်
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်(ငြိမ်း)
တက္ကသိုလ်များသမိုင်းသုတေသနဌာန

နိဒါန်း

အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် စာရေးဝါသနာပါသူတစ်ဦး ဖြစ်သည့်အလျောက် သူ ရေးခဲ့သည့် စာပေလက်ရာများ ရှိပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာလည်း နှစ်ပေါင်း (၅၀)ရှိပါပြီ။ ထိုနှစ်ပေါင်း (၅၀)အတွင်း **ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မိန့်ခွန်းများ** ဟူ၍ စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလက်ရာများကို ရှာဖွေစုစည်း၍ စာတစ်အုပ်အဖြစ် ဖော်ထုတ် ပြုစုခြင်းမျိုး မရှိခဲ့သေးပါ။ ထိုသို့ တိမ်မြုပ်နေသည့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလက်ရာများသည် တိုင်းကျိုးပြည်ပြု စာပေများဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ မိမိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို အများပြည်သူတို့ ဖတ်ရှု လေ့လာရခွင့်ရအောင် ဖြန့်ဖြူးပေးရမည့်တာဝန်မှာ သုတေသီတို့၏ အဓိကတာဝန်ဖြစ်သည် ဆိုသည့်အသိနှင့် စေတနာတို့ကြောင့် တစ်ကြောင်း ထိုနှစ်ကြောင်းကြောင့် ဤစာအုပ်ကို ပြုစုပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရေးခဲ့သည့် ဆောင်းပါးများကို ယခုအခါ အလွယ်တကူ ရှာဖွေ၍ မရတော့ပါ။ ဥပမာဆိုလျှင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရေးခဲ့သည့် 'လောကဝိဟာ'ဆောင်းပါးမှာ မူလက ၁၉၃၇ခုနှစ် စက်တင်ဘာလထုတ် **မျိုးညွန့်မဂ္ဂဇင်း**တွင် ရေးသားခဲ့သည့်ဆောင်းပါး ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ထိုမဂ္ဂဇင်းကို ရှာမတွေ့တော့ပါ။ သို့သော်လည်း ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလထုတ် သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းတွင်

ထပ်မံ ဖော်ပြထား၍သာ ဤဆောင်းပါးကို တင်ပြနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရေးခဲ့သော 'ကျောင်းသားဝတ္တရား'ဆောင်းပါးပါသည့် ၁၉၃၇ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့ထုတ် **မန္တလေးသူရိယ** (အမျိုးသားနေ့ အထူးစာစောင်)မှာလည်း ရှားပါးစာစောင်ဖြစ်နေပြီး စစ်သမိုင်းပြတိုက်နှင့် တပ်မတော် မော်ကွန်းတိုက်မှူးရုံးတွင်သာ ရှိပါသည်။ သခင်အောင်ဆန်း ကလောင်အမည်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရေးခဲ့သည့် 'ကမ္ဘာ စစ်နှင့်ဗမာ'ဆောင်းပါးပါသော **နဂါးနီစာစောင်**မှာလည်း ယခု ရှာမတွေ့တော့ပါ။ ဦးသိန်းဖေမြင့် တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေသည့် **ဘုံဝါဒနှင့်တို့ဗမာ** စာအုပ်တွင်ပါရှိ၍သာ ၎င်းဆောင်းပါးကို တင်ပြနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ဤအခြေအနေကလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလက်ရာများကို စုစည်း၍ စာတစ်အုပ်အဖြစ် ပြုစုရသည့် အကြောင်းရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါသည် ကဗျာပေါင်းချုပ်၊ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်၊ ဝတ္ထုရှည်ပေါင်းချုပ်၊ ပီမိုးနင်းစာပေါင်းချုပ် စသည်ဖြင့် စာကောင်းပေကောင်းများကို စုပေါင်း၍ စာပေါင်းချုပ်များ ထုတ်ဝေသည့် ခေတ်အခါသမယ ဖြစ်နေသည်မှာလည်း ဤစာအုပ် ရေးဖြစ်ရန် စေ့ဆော်မှုတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ် ပြုစုနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော စာစောင်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာခွင့်ပြုကြသော အမျိုးသားစာကြည့်တိုက်၊ တက္ကသိုလ်များဗဟိုစာကြည့်တိုက်၊ စစ်သမိုင်းပြတိုက်နှင့် တပ်မတော် မော်ကွန်းတိုက်မှူးရုံးတို့အား လည်းကောင်း၊ **သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်း၊ မြဝတီမဂ္ဂဇင်းနှင့် ဘုံဝါဒနှင့်တို့ဗမာ** စာအုပ် စီစဉ်သူများအားလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ကြောင်းလည်း မှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ပြုစုရာတွင် နိဒါန်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာရေးဝါသနာ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဆောင်းပါးအနှစ်ချုပ်များ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပြောသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ရုပ်ပုံလွှာ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလက်ရာများ (နောက်ဆက်တွဲ)နှင့် ကျမ်းကိုးစာရင်းဟူ၍ အခန်းများခွဲကာ **စီစဉ်တင်ပြထားပါသည်။**

ဤစာအုပ်ကို လွတ်လပ်ရေးနှစ်(၅၀)ပြည့် ရွှေရတုအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ယခုလည်း လာမည့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျရောက်မည့် (၆၂)နှစ်မြောက်လွတ်လပ်ရေးနေ့ကို ဂုဏ်ပြုကြိုဆိုသည့်အနေဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

/၂၀၁၀
မြဟန်
၅၂၁(က)၊ ခပေါင်းလမ်းသွယ်၊
(၁၀)ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာရေးဝါသနာ

ကွယ်လွန်သူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး၊ လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာနှင့် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ဖခင်ကြီးအဖြစ် အားလုံးသိရှိကြပြီး၊ လက်ခံကြပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း စာရေးဝါသနာပါပုံကို သိသူနည်းပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ် နှစ်ဘာသာစလုံးတွင် အရေးရော အပြောပါ ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းသည်။ စာရေးစာဖတ်လည်း ဝါသနာ အတော်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း စာဖတ်ဝါသနာပါပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားဘဝကပင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် သိကျွမ်းခဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကိုယ်ရေးအရာရှိ လုပ်ဖူးသော သခင်ဖအေးက

> ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကား စာအလွန်ဖတ်သူ ဖြစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ နောက်ပေးသွားရင်း စာဖတ်နေရာ၊ နာရီဝက်ကျော်ကြာသဖြင့် ခေါ်ယူရ၏[1]

ဟု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း စာဖတ်ဝါသနာပါပုံကို ရေးသားဖူးသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နောက်ပိုင်း ရန်ကုန်မြို့ကို ဗြိတိသျှတပ်များ သိမ်းထားပြီး နှစ်လလောက်ကြာသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဆရာကြီးဦးရာဇတ် နှင့် လူထုဦးလှတို့ကို ရန်ကုန်ဆင်းလာရန် ခေါ်သည်။ ဆရာကြီး

ဦးရာဇတ်တို့ ရန်ကုန်ရောက်သောအခါ ဖတပလအဖွဲ့၊ အစည်းအဝေးသို့ တက်ကြရသည်။ အစည်းအဝေး ပြီးသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဆရာကြီး ဦးရာဇတ်တို့ကို တာဝါလိမ်းလမ်း(နတ်မောက်လမ်း)ရှိ သူ့အိမ်သို့ ဖိတ်၍ ထမင်းကျွေးသည်။ ထမင်းစားရင်း နိုင်ငံရေးနှင့် စာပေအကြောင်းများ ပြောကြသည်။ ထိုစကားဝိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍

> ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက လွတ်လပ်ရေးရပြီးလို့ တိုင်းပြည်မှာစိတ်ချရယင် သူ စာရေးဆရာလုပ်မယ်လို့ ကျွန်တော်နဲ့ ဆရာကြီးရာဇတ်ကို ပြောပြပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက သူကိုယ်တိုင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ ရေးထားတဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို မြလို့ ဖတ်ကြည့်ရပါသေးတယ်။ ရေးစပဲ ရှိပါသေးတယ်[1]

ဟု လူထုဦးလှက မှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြထားသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင်ကလည်း

> လွတ်လပ်ရေးရပြီးရင် ငါတော့ နိုင်ငံရေးကထွက်ပြီး စာတွေရေးမယ်၊ နိုင်ငံရေးတွေ၊ ရာဇဝင်တွေအပြင် အိမ်ထောင်ရေးနဲ့ သားသမီး စောင့်ရှောက်ပြုပြင်ရေးတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ငါ့အယူအဆ သဘောထားတွေကိုပါ စာအုပ်ရေးမှာပဲ[2]

ဟု ဗိုလ်ထွန်းလှ(တက္ကသိုလ်နေဝင်း)ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလအတွင်း မေမြို့တွင် ပြောဖူးသည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် ၁၉၄၇ ခုနှစ် မေလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်းရှိ ဖဆပလဌာနချုပ်၌ ပြုလုပ်သော သတင်းစာဆရာများ အစည်းအဝေးတွင်

> လွတ်လပ်ရေး ရတဲ့အချိန် အထိတော့ ကျုပ် နိုင်ငံရေးလုပ်ရဦးမှာပဲ၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးလို့ ပါတီတိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်တဲ့အချိန်မှာ ကျုပ်က မပါချင်ဘူး၊ အားပယ်နေမယ်။ သူများတွေလုပ်တာ ထိုင်ကြည့်ပြီး စာအုပ်ရေးမယ်[3]

ဟု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် တစ်ကြိမ် ပြောဖူးသေးသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ လုပ်ကြံမခံရမီ ငါးရက်အလို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်၊ တနင်္လာနေ့တွင် ဦးခင်ဇော်၊ ဦးသိန်းဟန် (ဆရာဇော်ဂျီ)၊ ဦးထင်ဖတ်(မောင်ထင်) နှင့် ဦးဝန်(ဆရာမင်းသုဝဏ်)တို့ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် အတွင်းဝန်ရုံးသို့ ရောက်သွားကြသည်၊ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်အဆောက်အအုံရှေ့ ရောက်သောအခါ လွှတ်တော်အဆောက်အအုံ ဝရန်တာတွင် ဒီးဒုတ်ဦးဘချို နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ စကားပြောနေကြသည်ကို တွေ့သည်။ ဦးထင်ဖတ်တို့က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ကိုတွေ့၍ ဝင်နှုတ်ဆက်ရင်း စကားပြောဖြစ်ကြသည်။ ထိုစကားဝိုင်းတွင် ဆရာကြီးဒီးဒုတ်ဦးဘချိုက လွတ်လပ်ရေးရလျှင် နိုင်ငံရေးကထွက်ပြီး ပညာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတွေ လေ့လာမည်ဟု ပြောသည်။ ဆရာဦးထင်ဖတ်တို့ကို လက်ညှိုးထိုး၍ 'သူတို့တစ်တွေနဲ့ အာရှအရှေ့တောင်ပိုင်းမှာ လှည့်ပြီး ယဉ်ကျေးမှု လေ့လာချင်ပါတယ်'[1] ဟု ဆရာကြီးဒီးဒုတ်ဦးဘချိုက ဆက်ပြောသောအခါ ထိုစဉ်က ဘန်ကောက်လုံချည်နှင့်သားရောင်နှင့် ပိုးအင်္ကျီရင်စေ့ဝတ်ထားသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကလည်း သူ့နှုတ်ခမ်းကလေးကိုထော်ပြီး

> ကျွန်တော်ကလည်း နိုင်ငံရေးက ထွက်မှာပါပဲ ဆရာ၊ ထွက်ပြီးတော့ စာရေးမယ် ကြံတယ်၊ ကျွန်တော် ကျောင်းမှာနေတုန်းက ပါဠိရော၊ မြန်မာစာကိုပါ ယူခဲ့တယ်။ မြန်မာစာမှာ ကျွန်တော် အမှတ်ကောင်းကောင်း ရတယ်၊ ကျွန်တော် ကြိုးစားလျှင် ဒစ်စတင်းရှင်းတောင် ရမှာပဲ[2]

ဟု လွတ်လပ်ရေးရပြီးလျှင် နိုင်ငံရေးမလုပ်ဘဲ စာရေးမည့်အကြောင်း ပြောသေးသည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက

> ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ဘာသာပြန်တွေ အများကြီး လိုတယ်။ ဘိုင်အိုဂရပ်ဖီ (အတ္ထုပ္ပတ္တိ)တွေလည်း လိုတယ်။ ဘာကြောင့် မရေးကြသလဲ မသိဘူး[1]

ဟု ဆက်ပြောရာမှ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာများကို ဖော်ထုတ်ရန် အချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးမိကြသောအခါ

> ဗမာ့အက၊ ဗမာ့ဂီတတွေဟာ ဟိုဘက်က လှည့်လာတာတွေ ရှိတယ်၊ ဒါတွေကို စုံစမ်းရမယ်၊ အာရှတိုက်သားတွေ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ဘယ်လို ဆက်စပ်မှုရှိတယ်ဆိုတာ လေ့လာရမယ်။ ကျွန်တော်လည်း အနုပညာသမားပါဗျာ[2]

ဟုပင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက သူ့ကိုယ်သူ အနုပညာသမားဖြစ်ကြောင်း ထည့်၍ ပြောလိုက်သေးသည်။

နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် သတင်းအယ်ဒီတာ အတူလုပ်ခဲ့ဖူးသူ သတင်းထောက် ဦးအုန်းဖေကလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားဖူးသည်။

> (ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည်) အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားဖြင့် ဆောင်းပါးများ ရေးရာ၌ဖြစ်စေ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း စသည်တို့တွင် ဆောင်းပါးရေးရာ၌ ဖြစ်စေ အလိုအပ်မရှိအောင် ရေးနိုင်စွမ်း ရှိခဲ့လေ၏။ .... ဟိုခေတ်အခါက **နယူးဘားမား** သတင်းစာတွင် စာရေးသူ ခေတ္တ သတင်းစာ အယ်ဒီတာလုပ်နေစဉ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ခေတ္တ တွဲဖက်အယ်ဒီတာ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေ၏။ ထိုအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရေးခဲ့သော ခေါင်းကြီးပိုင်းများမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စာကောင်းပေမွန်များ၊ အဆင့်အတန်းမီခဲ့ရုံသာမက အကြောင်းအကျိုး

> သရုပ်ပြ ညီညွတ်ကြသဖြင့် အစိုးရပိုင်းကရော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ပိုင်းကပါ လေးစားစွာ ဖတ်ရှုခဲ့ရလေ၏။[1]

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း စာရေးဝါသနာပါပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဦးသိန်းဖေမြင့်ကလည်း

> သခင်အောင်ဆန်းသည် စာပေအရေးအသား ဝါသနာပါသော်လည်း စာတစ်အုပ် ဖြစ်မြောက်အောင် ရေးသားရန် အချိန်မရခဲ့သဖြင့် သခင်အောင်ဆန်း ရေးခဲ့သော စာအုပ်ဟူ၍ ပြစရာ မရှိ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။[2]

ဟု ဦးသိန်းဖေမြင့် တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေသည့် **ဘုံဝါဒနှင့် တို့ဗမာ** စာအုပ်တွင် ဝမ်းနည်းစကား ရေးသားထားသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရေးခဲ့သည့် စာအုပ်ဟူ၍ မရှိသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စာပေလက်ရာများ ရှိတန်သလောက်ရှိနေ၍ ထိုလက်ရာများကို တောက်သင်းကောက် တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

*